

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 152/21
V Lucemburku dne 2. září 2021

Rozsudek ve věci C-180/20
Komise v. Rada

Soudní dvůr zrušil rozhodnutí Rady týkající se provádění dohody o partnerství s Arménií

Soudní dvůr určil, že dohoda o partnerství sice vykazuje jistou spojitost se SZBP, avšak v ní obsažené aspekty a vyhlášené záměry, které jsou podřaditelné pod SZBP, nestačí k tomu, aby tvořily samostatnou složku této dohody umožňující rozdělit akt Rady na dvě různá rozhodnutí

Dohoda o globálním a posíleném partnerství mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Arménskou republikou na straně druhé (dále jen „Dohoda o partnerství s Arménií“) byla podepsána dne 24. listopadu 2017. Tato dohoda upravuje zřízení Rady pro partnerství a Výboru pro partnerství a možnost zřídit podvýbory a jiné orgány. Dohoda rovněž stanoví, že Radě pro partnerství přísluší, aby přijala svůj jednací řád a stanovila v něm povinnosti Výboru pro partnerství a určila způsob práce výboru.

Dne 29. listopadu 2018 přijala Evropská komise v souladu s čl. 218 odst. 9 SFEU společně s Vysokou představitelkou Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku návrh rozhodnutí Rady Evropské unie o postoji, který má být jménem Unie zaujat v Radě pro partnerství, pokud jde o přijetí rozhodnutí o jednacích řádech Rady partnerství, Výboru pro partnerství a specializovaných podvýborů nebo dalších orgánů. Ve svém pozměněném návrhu ze dne 19. července 2019 Komise odstranila odkaz na článek 37 SEU – týkající se uzavírání dohod v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) – jako na hmotněprávní základ. Rada tento návrh rozhodnutí rozdělila na dvě různá rozhodnutí. Přijala zaprvé rozhodnutí 2020/245, které má zajistit provádění dohody o partnerství s výjimkou její hlavy II a jehož hmotněprávní základ tvoří články 91, 207 a 209 SFEU, které se týkají oblasti dopravy, obchodu a rozvoje. Zadruhé přijala rozhodnutí 2020/246, které má zajistit provádění hlavy II této dohody týkající se spolupráce v oblasti SZBP a jehož hmotněprávní základ tvoří samotný článek 37 SEU. Rozhodnutí 2020/245 bylo přijímáno kvalifikovanou většinou, zatímco rozhodnutí 2020/246 bylo přijímáno jednomyslně. Komise před Soudním dvorem napadla rozdělení aktu Rady na dvě rozhodnutí, volbu článku 37 SEU jako právního základu pro rozhodnutí 2020/246 a pravidlo hlasování, které z toho vyplynulo, a navrhla zrušení obou rozhodnutí Rady.

Velký senát Soudního dvora rozhodnutí Rady 2020/245 a 2020/246 zrušil. Dospěl k závěru, že dohoda o partnerství sice vykazuje jistou spojitost se SZBP, avšak v ní obsažené aspekty a vyhlášené záměry, které jsou podřaditelné pod SZBP, nestačí k tomu, aby tvořily samostatnou složku této dohody umožňující zdůvodnit použití článku 37 SEU jako hmotněprávního základu a čl. 218 odst. 8 druhého pododstavce SFEU jako procesněprávního základu pro rozhodnutí 2020/246. Soudní dvůr rovněž rozhodl, že za těchto okolností neexistovalo nic, co by odůvodňovalo rozdělení aktu o postoji, který má být Uní zaujat v Radě partnerství zřízené Dohodou o partnerství s Arménií, na dvě různá rozhodnutí.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr na úvod připomněl, že Rada v souladu s čl. 218 odst. 8 SEU zpravidla rozhoduje kvalifikovanou většinou a pouze v případech uvedených ve druhém pododstavci tohoto ustanovení rozhoduje jednomyslně. Za těchto podmínek musí být použitelné pravidlo hlasování v každém jednotlivém případě určeno podle toho, zda spadá pod případy uvedené v čl. 218 odst. 8 druhém pododstavci SFEU, či nikoli, s tím, že volba hmotněprávního základu daného rozhodnutí se musí

zakládat na objektivních skutečnostech, které mohou být předmětem soudního přezkumu, mezi něž patří zejména cíl a obsah tohoto aktu.

Soudní dvůr v tomto ohledu připomněl, že jestliže přezkum unijního aktu ukáže, že sleduje dvojitý účel nebo že má dvě složky a jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek je možné označit za hlavní nebo převažující, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být akt založen na jediném právním základu, a sice na tom, který je vyžadován hlavním nebo převažujícím účelem nebo složkou. V projednávané věci se napadená rozhodnutí sice formálně týkají různých hlav dohody o partnerství, Soudní dvůr nicméně uvedl, že oblast, do níž spadají, a právní základ předmětné vnější činnosti Unie musí být posuzovány z hlediska této dohody jako celku, jelikož se tato rozhodnutí týkají obecně fungování mezinárodních orgánů zřízených na základě Dohody o partnerství s Arménií. Přijetí dvou různých rozhodnutí Rady, která jsou založena na různých právních základech, avšak směřují ke stanovení jednotného postoje, který má být jménem Unie zaujat ve věci fungování orgánů zřízených touto dohodou, ostatně může být odůvodněné pouze tehdy, pokud dohoda posuzovaná v celém svém rozsahu zahrnuje samostatné složky odpovídající jednotlivým právním základům užitým pro přijetí uvedených rozhodnutí.

Soudní dvůr v tomto ohledu zdůraznil, že kvalifikaci dohody jako dohody o rozvojové spolupráci je nutno učinit s ohledem na její podstatný účel, a nikoli v závislosti na jejích jednotlivých ustanoveních. I když se některá ustanovení hlavy II Dohody o partnerství s Arménií týkají témat, která mohou spadat pod SZBP, a potvrzují vůli stran vzájemně v dané oblasti spolupracovat, jsou tato ustanovení v dohodě málo početná a v převážené míře se omezují na pouhá programová prohlášení popisující dosavadní vzájemné vztahy smluvních stran a jejich společné záměry do budoucna.

V souvislosti s účelem dohody Soudní dvůr následně konstatoval, že smyslem dohody je hlavně stanovit rámec pro spolupráci s Arménií v oblasti dopravy, obchodu a rozvoje. V této souvislosti Soudní dvůr uvedl, že by požadavek, aby dohoda o rozvojové spolupráci byla pokaždé, když se dotýká specifické oblasti, založena i na jiném ustanovení, než je to, které upravuje tuto politiku, měl takovou povahu, že by pravomoc a řízení, které jsou upraveny článkem 208 SFEU, byly zbaveny podstaty. V projednávané věci sice některé z konkrétních cílů směřujících k posílení politického dialogu mohou být podřazeny pod SZBP, Soudní dvůr nicméně poznamenal, že výčet těchto konkrétních cílů není doplněn žádným akčním programem nebo konkrétními způsoby spolupráce, jimiž by bylo možné doložit, že SZBP tvoří vedle aspektů spojených s obchodem a rozvojovou spoluprací jednu ze samostatných složek této dohody.

Konečně lze sice pro určení právního základu uvedeného aktu vzít v úvahu rovněž jeho kontext, jako je v projednávané věci konflikt v Náhorním Karabachu, Soudní dvůr nicméně konstatoval, že Dohoda o partnerství s Arménií nepočítá s žádným konkrétním či specifickým opatřením k řešení této situace dotýkající se mezinárodní bezpečnosti.

S ohledem na výše uvedené Soudní dvůr rozhodnutí 2020/246 zrušil, neboť bylo chybně založeno na článku 37 SEU jako hmotněprávním základu. Soudní dvůr zrušil i rozhodnutí 2020/245. Z bodu 10 jeho odůvodnění a z jeho článku 1 totiž vyplývá, že se toto rozhodnutí netýká postoje, který má být jménem Unie zaujat v Radě partnerství zřízené Dohodou o partnerství s Arménií v části související s prováděním hlavy II této dohody. Ustanovení obsažená v této hlavě přitom nepředstavují samostatnou složku uvedené dohody, která by Radě ukládala, aby se za účelem stanovení tohoto postoje opírala mimo jiné o článek 37 SEU a čl. 218 odst. 8 druhý pododstavec SFEU. Nic tedy neodůvodňovalo, aby Rada z předmětu rozhodnutí 2020/245 vyčlenila uvedený postoj v části týkající se provádění hlavy II téže dohody a přijala odlišné rozhodnutí na základě čl. 218 odst. 9 SFEU, jehož předmětem je stanovení uvedeného postoje v části, která se provádění této hlavy týká.

Soudní dvůr se nicméně v zájmu právní jistoty rozhodl zachovat účinky zrušených rozhodnutí do doby, než Rada přijme nové rozhodnutí, které bude s tímto rozsudkem v souladu.

UPOZORNĚNÍ: Cílem žaloby na neplatnost je zrušení aktů orgánů Unie, které jsou v rozporu s právem Unie. Za určitých podmínek mohou členské státy, evropské orgány i jednotlivci podat žalobu na neplatnost

k Soudnímu dvoru nebo Tribunálu. Je-li žaloba opodstatněná, akt bude zrušen. Příslušný orgán je povinen odstranit případnou právní mezeru vzniklou v důsledku zrušení aktu.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499